

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmana J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.



Tóth Pál.

Lélekemelő s magasztos ünnep folyt le tegnap városunk falai között.

A tanügy egyik erős bajnoka, a nőnevelés uttörő apostola előtt rakta le a magyar társadalom a hála és elismerés adóját.

Tóth Pál ez, a miskolczi ev. ref. felsőbb leányiskola igazgató-tanára, a ki áldásteljes munkásságának 25-ik évfordulóját most töltötte be.

Nem az idő, nem az a 25 év volt a főrugója annak, hogy a magyar társadalom intelligens osztálya tegnap ünnepnapra gyűlt egybe a Borsodvármegye székházának nagytermében; hanem az a rendkívüli siker, az a fényes eredmény, melyet Tóth Pál a negyedszázad alatt felmutatott.

Hogy mi volt az a fényes siker, annak mérlegelése egy cikk keretébe be nem szorítható; elég annyit mondanunk, hogy Tóth Pált az Isten egyenesen nőnevelőnek teremtette, a ki nem a rideg kötelesség korlátai között, hanem szível-lélekkel s a legnemesebb ambícióval teljesítette magasztos hivatását: adott a magyar hazának évről-évre művelt, vallásos, hazafias lelkületű honleányokat és okos anyákat. Alig van hazánkban olyan vidéke, a honnan ne jöttek volna a miskolczi nevelőintézetbe tanulni s ezek a kedves leányok mind a Tóth Pál művelt, vallásos és hazafias lelkéből merített fényt és vezérszövétneket pályájok útjára. Ha a felvidék, kivált a szepesség megmagyarosodott, abban Tóth Pál lelkes és hazafias működésének oroszlan-része van, ki évről-évre sűrű rajokban bocsátotta ki intézetéből a szepességi leányokat hazánk édes és zengzetes nyelvének tudásával. S hányan vannak már ott a 25 év óta, a kik saját körükben központjai lettek a magyar nyelv terjesztésének s áldva emlegetik Tóth Pál missziói s valódi apostoli működését.

Minden évben átönti lelkének izzó fényét növendékeinek lelkébe és — csodálatos! — az ő lelke mégis évről-évre nagyobb fényben ragyog! Olyan az ő lelke, mint a nap, mely minél több fényt sugárzik ki, annál ragyogóbban ég.

Az a fénysugár, melyet Tóth Pál lel-

kétől növendékei évről-évre kaptak, vette tegnap ide városunk falai közé Magyarország minden részéből az iskola egykori növendékeit. Sokan már szinte növendék-leányaikkal jelentek meg s az anya és leánya együtt adott hálát a gondviselésnek, hogy a félszázados intézetben Tóth Pál lánglelkétől nyerhetett tudományt s művelt hazafias szellemet.

Gyönyörű és megragadó kép volt ez a csoportozat!

Elhozta elismerését az országos nőképző-egyesület is, mely azután igazán országossá tette a tegnapi jubileumi ünnepet.

Ezek mind a nőnevelés buzgó apostolának szóltak.

Ámde Tóth Pálban a fényes tehetségeknek oly halmaza csoportosult, hogy azt sem tudjuk, vajjon melyik téren nagyobb?

Mint ihletett és lánglelkű költőből alább közölt életrajzában emlékezünk meg. Ezenkívül aranyshajú szónok ő, a kinek szavát Miskolcz város társadalma minden hazafias ünnepélyen meghallhatja. Hogy, mint ragyogó tollú író miként terjesztette a közműveltséget, arról nagyszabású művei tesznek tanubizonyosságot.

A ki ennyi irányban használ a művelődésnek, a hazának; az igazán megérdemli, hogy az igazságos közvélemény előtte meghajoljon.

Meg is hajlott Tóth Pál előtt tegnap minden ember, a ki a kiváló szellemeket becsülni és méltányolni tudja. Az ország minden részéből egybegyűlt tanítványok serege, Borsodvármegye és Miskolcz város művelt közönsége egy szível-lélekkel imádkozott, hogy az ünnepelt férfit nemes hivatásának még sokáig tartsa meg a gondviselés! Egy szível-lélekkel kiáltotta: *Éljen Tóth Pál!* (—t.)

Tóth Pál életrajza.

Szerencsére egy ideálisan gondolkozó, nemesen érző férfi viseli ezt a hét betűs nevet.

Szerencsére! Mert különben joggal eshetnék nehezebbre, hogy kevesebben ismerik őt, mirt kellene. Az ő fáradhatatlan munkássága, elvitázhatatlan sikerei még nem ismeretesek egész Magyarországon. Tiszán-innen ugyan nagy forgalomban van a neve, de a Duna mentén csak helylyel-közzel, ha ismerik. Bizony, nem szolt ő mellette a reklám hangos tárogatója soha. A virágok kedvelője ő, a virágokat élteni, a virágokért él. A virágok pedig nem tudják a tárogatót fujni. Ezek a virágok a magyar református egyház ifju leányai. Ezek ismerik, ezek emle-

getik, ezek áldják ezt a nevet, melynek viselője az ötven éves miskolczi református leánynevelő intézetnek immár huszonöt éve igazgató-tanára.

Boldog ember! Mert abban a jóra való törekvésben találta meg ölete célját, hogy dolgozott a jelennek s egyúttal az örökkel valósnak is.

Életének éppen ez a törekvése emelte őt ki aszürkeségből, emelte vállainkra.

Ugy van az, hogy az élet rideg prózája csak azokat az embereket zárja a köznapiság szűk korlátai közé, a kik csak önmaguknak s csak önmagukért éltek. De azoknak, a kik a közboldogság előmozdításán fáradoztak, a kik az emberi nemesebb intézmények felvirágoztatására áldozták egész munkás életüket, a kik a honszerelm és hitbuzgóság ragyogását egy percze sem tévesztették el lelkeik elől; azoknak az élet prózája is csak száraz fuvalom, a mely annál nagyobb tüze hevíti sziveiket, az élet korlátolt volta csak ellenmondás, a mennyiben ők törhetetlen idealizmusuk birtokában már itt, e földön gyönyörködnek a végtelenség derújében, mert a kitűnő emberek életének és működésének hatása a térben is, az időben is messzire terjed, el- és kiáramlik, mint az orgona hangja és világít, mint a csillag fénye az éjszakában.

A Tóth Pál élete is ilyen édes melódia a materialismus vásári zajában. A Tóth Pál működése is ilyen csillagfény a korrupció ködös homályában.

Legfényesebb tanubizonyossága ennek az az ünnepély, melyet tegnap október 12 én özv. báji Patay Gyuláné, Szathmáry Király Anna urnő kezdeményezésére kétezer magyar hölgy, a Tóth Pál régi, kedves tanítványai rendeztek az ő 25 éves igazgató-tanársága alkalmából.

Ez a jubileum nemcsak a bölcs tanárt, a nagy pedagógust s az agilis igazgatót, hanem a termékeny író és az edesszavu poétát is ünnepli. Mert Tóth Pál mindez egy személyben.

Egyébiránt szóljanak mellette életrajzi adatai.

Tóth Pál Miskolczon született, szegénysorsu polgárcsaládból 1843 decz. 7-én. Szülei sokat küzdöttek a szegénység paizsos férfival. De ebben a hosszú viaskodásban a hitnek aczélja és a becsület paizsa mindig készen volt védelmezésükre. Az eleven Palkó a legkisebb volt a hat testvér között. Ám nagygyá tette őt szüleinek szeretete és testvéreinek meleg vonzalma. Ez a vonzalom volt dajkája, mentora és génusza, a mennyiben korán elvesztve szeretett, sokat szenvedő édesanyját, neveléséről nővérei gondoskodtak, a kik kézi munkával tartották fel a családot. A kedves családi körben korán táplálta a fucska fogékony szívet a vallás tiszta méze és lelkének öntudatlan szomjuságát korán oltogatta a költészet édes itala. Mihelyt folyékonyan tudott olvasni, — milyen öröm volt ez! — édes atyja a zsoltáros könyv mellé ültette és a gyermek csengő hangja szólaltatta meg a Dávid király örök-szép lyráját. És mekkora boldogság ragyo-

gott a Palkó élénk fekete szemében, mikor ő diktálhatta a dicséreteket az éneklő családnak!? És az üdvösségnek milyen fényes pirossága öntötte el a gyermek értelmes homlokát, mikor vasárnapként a templomi istentisztelet után régi, szép szokás szerént felkereshette a textust az öreg bibliából!? Napsugaras reggeleken pedig a magyar nóták dallama verte fel az alacsony ház csendjét. A mennyi dala csak volt a negyvenes, ötvenes évek költészetének, azokat mind hallotta a kis iskolás az ő édes anyjának és az ő gondos nővéreinek érzelmes, szép hangján. A drága haza szentséges szerelmét is korán plántálták a fogékony kebelbe. Az ötvenes évek mély gyásza és lehangoló szomorúsága az ő gyermeki lelkére is leborult, kivált mikor egészen meg tudta érteni, hogy mit veszített a család a legidősebb testvérben, a ki Budavár bevételénél, mint veressipkás honvéd esett el.

Ilyen körben és ilyen behatások között nevelkedett a gyermek ifjává.

Elemi iskoláit és a gimnáziumot Miskolcra végezte be 1863-ban kitűnő sikerrel. Pedig a IV. ik gimnáziumi osztálytól kezdve már másokkal is kellett foglalkoznia, hogy magával foglalkozhassék; másokat tanítania, hogy maga is tanulhasson. A Lossonczy- és Vadnay-családoknál elvállalt korrepetitorsága sok idejét lekötötte. De, ha rövid volt a nap, meghosszabbította a hajnallal. A kitűnőből azonban nem engedett. A reformatus iskolák hagyományos hazafisága, Miskolcz tösgyökeres magyarsága csak fokozták a szorgalmas diák kebelében a leigázott hazáinak fájdalmas, de lángoló adorációját. Az 1859-ki Kazinczy-ünnepély, melyet a nemzet jobbainak valami daczos lelkesedése szentelt meg, az 1860-ki sárospataki ünnep, mely a Rákóczyak kollegiumának háromszázados jubileumára hozta össze mondhatni, az egész reménykedő nemzetet, az alkotmányos élet pirkadó hajnala, a felelős miniszterium kinevezése, az országgyűlés, a Palóczy László halála, a Teleky László tragikus vége, mindez soha nem fakuló impressziókat gyakorolt az ifjunak hangulatokra különben is hajlandó lelkére. Hogy a hazai történelem, vagy egy szép költemény, vagy a klasszikusok örök mintái hányszor hozhatták őt költői exaltációba, annak csak az Avas árnyas ligetei, a Tapolca regényes völgye vagy a Sajó virágos rétségei lehetnének a megmondhatói.

De mindezekről, meg a kedves atyai hajléktól is valóni kellett. Tudománysszomja a bodrogparti Athénbe vonzotta.

1863 szeptember 2-án iratta be magát a filozófiai tanfolyamra a sárospataki főiskolában, a hol egyszersmind a beregi Szunyogh-család fiait is nevelte. Sárospatakon eleinte a nagytudomány Erdélyi Jánost és Orbán Józsefet a lánglelkű polihisztort hallgatta. A filozófia bevezetése után teológus lett. A teológiai tudományok kutféjéhez akkor még a főiskolai ifjuság színe-java, egész nemes ambícióval zárandokolt. A három évi tanfolyamon mindig többen voltak száznál, a kiknek atyai jóbarátja, dr. Szeremley Gábor; világitó tűzszlopa pedig a ma is élő, mély bölcsességű dr. Heszler József tanár volt. Nem csoda, ha ilyen lánglelkű Gamálielek lábainál az ifju Tóth Pál a filozófiai és teológiai tanfolyamokat is kitűnő sikerrel abszolválta, 1867-ben, miközben a nagyszámú ifjusági egyesületekben is különböző tisztséget viselt.

1867-ben a főiskola igazgatóságának ajánlatára a költői lelkű, nagy műveltségű és szép tehetségű ifju, nevelőnek ment a gróf Bethlen Sándor családjához Erdélybe, Bethlenbe. Az európai műveltségű család határozott befolyással volt jövőjére és arra a korábbi tervére, hogy tanár lesz. Erdély történeti nagy multja és bérczes vidékének regényes szépsége pedig költői gondolatokra csábította. A grófi háznál volt alkalma az idegen nyelvekkel is jobban megismerkedni. És megismerkedett azzal az örökérvényű igazsággal is, hogy a hűséges munka, az

egyenes jellem, a hizelgés gyűlölete, a szervilizmus megvetése és a függetlenségnek lángoló szeretete a palotákban is imponál, a mennyiben az ifju nevelőt ezekért a nemes tulajdonaiért fogadták a kastély urai maguk közé családtagnak. És mikor az érzékeny bucsu óraja ütött, a grófi család nemes megindulásában valami jutalomra gondolt. Gróf Bethlen Sándorné és özv. gróf Bethlen Pálné, ez utóbbi Kállay Béninek, a mostani közös pénzügyminiszternek anyósa, szép tervet konstruáltak össze. Partfogásukkal tüntették ki a lélekben gazdag, de anyagiakban szegény nevelőt, hogy a külföldi egyetemeken tetőzhessen be eddigi tanulmányait. A nagyra-törő, 27 éves ifju ezzel az édes reménységgel utazott Budapestre. Reménye azonban, tőle nem függő okok miatt meghiusult. Midőn erről a kultuszminiszteriumban értesült, másra határozta el magát: a budapesti egyetemre iratkozott be. De a lélek szomjuságának tapláléka nem olthatja a testi éhséget. Hogy lesz? Miből él? Hogy tartja fel magát. Ezek a sötét kérdések nyugtalanították, míg a Szőnyi Pál nevelőintézetében nem talált megfelelő munkakört, a hol a magyar- és latin nyelvet tanította és a honnan járhatott az egyetemre is. Az irodalomtörténet atyját, Toldy Ferenczet; a magyar széptan megteremtőjét, Greguss Ágostot és a tudós Szepessy Imrét hallgatta az egyetemen s tantárgyaikból nyilvános kollokviumot is tartott a filozófiai fakultás előtt. Greguss és Szőnyi a nagyreményű ifju szorgalmát és tehetségét óhajtották megbecsülni, midőn azt akarták, hogy maradjon Pesten. De a sors másként akarta. Prédestinálva volt mostani állására, melyre a szatmári gimnázium helyettes-tanárságán át kellett eljutnia.

1871 december elején hagyta el Budapestet, miután az egyetemi tanács korábbi bizonyítványai alapján abszultoriumot adott neki s lelkes örömmel foglalta el a szatmári, még akkor hat osztályú gimnázium egyik helyettes tanári székét. Tizenöt éves korától folytonosan a nevelőségnek sokszor sötétlen kenyere táplálta, studiumaira csak a kora reggeli vagy a késő esti órákban gondolhattott. A sanyaru leköttőség kopár erdeje helyett most egyszerre az édes függetlenség virágos rónasága nyílik meg előtte, a hol a szabadságnak és szerelemnek édes terhét hordozza a szamosparti lágy fuvalom szárnya. Petőfinek ez a fenséges két eszméje lángba borítja az ifju tanár szívét is. Verseket ír a szabadsághoz és feleségül jegyzi el a tiszteletteljes szeretetben álló tanártársának, Nagy Áronnak a leányát, Kornéliát, kiben a női szépség bája szép harmóniába olvadt a nő házi erényeivel és a nemes szerénység szeretetreméltóságával. Házasságukat a legjobb gyermekekkel áldotta meg a gondviselés, szenvedésükre enyhülést, küzdelmükre verőfényt hintett a családi boldogság.

Az ifju tanár buzgó tettvágyának a sárospataki gyűlés adott újabb, szélesebb mezőt. Alig töltött ugyanis Szatmáron egy évet, az a kitüntetésszámba menő bizalom érte, hogy a tiszáninneri ref. egyházkerület a Sárospatakon 1872. július 9-én tartott közgyűléséből — pályázat mellőzésével — miskolczi felsőbb leányiskolájának vezetésére hívta meg, a hol 1872. szept. 10-én foglalta el állását. Beigtató ünnepélyén az egyházkerületnek s a miskolczi ref. egyháznak tagjai előtt a báró Vayak, Szathmáry Királyok, Lossonczyak és előkelő nagy közönség jelenlétében *A magyar nő hivatásáról* tartott székfoglaló beszédet, a melylyel alapos képzettségének és lelkesedésének adta tanujelét. A közönség teljes elismerésének bizonyosságául pedig a Szathmáry Király-család hívta meg a tudós professzort, a család egyetlen leányának, Annának (most özv. Patay Gyulánának) a magyar irodalomban való oktatására. Ettől az időtől kezdve a legnemesebb érzésű uri családnak teljes jó akarata, bizalma és barátsága kíséri a Tóth Pál nemes törekvéseit, a melyre a miskolczi ref. felsőbb leányiskolának oly nagy szüksége volt.

A leányiskolát a szegénység zátonyáról kellett mélyebb vizekre vezetni. De ebben az igyekezetben a szülők indolenciájának s a folytonos építkezéseknek valóságos áradata mellett épen a miskolczi árvíz volt a nagy akadály, mely az iskolaépületeket is tetemesen megrongálta. Továbbá hatalmas versenytársak jöttek az iskola mellé, a polgári iskola és a zárda. Így az ifju igazgatónak szüntelenül résen kellett lennie, hogy az ellenséges viszonyokat legyőzze. Gyakran a mellőzetésnek keserűségével, sokszor a félreértésnek kellemetlenségeivel kellett viaskodnia. De nem csüggedett. Erkölcsei súlyának és szellemi képességeinek teljes kifejtése mellett, családi érdekeinek mellőzésével sokszor anyagi erejét is áldozattételre adta a szeretett, a féltve őrzött iskoláért. És a fardhatatlan küzdelemnek diadal és győzelem az eredménye minden vonalon. A szegénység kötelekei letépve, a közönyösség jégmezői megtörve. A megnövekedett létszám iskolában és internatusban jelentékenyen emeli az intézet anyagi erejét és az egyházkerület által az államségélyből felajánlott összeggel biztosítva van a szükségletek fedezése. A kis növendékek is szívükön viselik az iskola sorsát. Évről-évre megtartják szavaló délutánjaikat, melyeknek jövedelme szinte jó a kisebb bajok orvoslására. Ime, a buzgóság a semmiből is terem. Az intézet most már nemcsak a kerületnek, de a távolabbi vidékeknek is féltett kincse és közös iskolája, hova örömmel sietnek leányaikkal a szülők, mert a vallásnak, a tudománynak és a hazának a szeretete telepedett oda az udvar akáczai alá, mert nem a sablonnak és a pedantériának a ridegsége, hanem a kölcsönös szeretet melege árad ott a szívek felett. És hogy ennek a gazdag virágzásnak a megteremtésében az oroszlánc rész a Tóth Pálé, az kétséget nem szenved. Ennek a bizonyosága egy nagymamának az önkénytelenül kitörő sóhajtása: „A leányomat is nála neveltettem! Bárcsak még az ő idejében neveltethetném fel unokáimat is!” És ki tudja, hány aggódó anyának a kívánsága van ebbe az óhajlásba befoglalva!?

Az iskola mellett a társadalmi élet is követeli magának a Tóth Pál munkás buzgóságát. Miskolcra alig van egyesület, melynek választmányi vagy rendes tagja ne volna. Elnöke a miskolczi tanügyi körnek. Az ő körültekintő buzgalmának eredménye, hogy márczius 15-ét, ezt a nemzeti ünnepésre méltó napot, általános polgári ünnepé emelte a lelkes egylet. Aelnöke a miskolczi közművelődési egylet irodalmi szakosztályának. Ezen a téren szerzett érdemeiről a nagyszámú irodalmi estélyek beszélnek. Jegyzője a miskolczi ref. női filléregyletnek, melynek gyűlésein gyönyörűséggel jegyezgetheti fel a női szív jótékonyosságának megnyilatkozásait olyan nemes példák után, a melyeneket annak az egyletnek áldott lelkű alapítója, bold. özv. Szathmáry Király Pálné, Platthy Ida követésül hagyott, most pedig szívének, lelkenek méltó örököse, az egylet elnöknője özv. Patay Gyuláné az egyesület több nemes tagjával együtt élénkbe tár.

Nunc venio ad fortissimum!

A Tóth Pál irodalmi munkásságának a kezdete még gimnáziumi éveire esik. 1859-ben történt, hogy Lévy József, akkor még a magyar irodalom tanára újból megalakította a miskolczi gimnázium 4 felsőbb osztályában az önképző kört. Ehhez a körhöz fűződik a Tóth Pál irodalmi szárnypróbálgatásának első dicsősége azzal a széptani pályadíjjal, melyet egyhangulag az ő munkájának ítéltek a bírálók. Később Sárospatakon is tagja és jegyzője volt az akadémiai ifjusági irodalmi önképző társulatának. Olyan tagtársak között, mint az országosan ismert Kiss Áron, mint Mitrovics Gyula, ki most már a magyar ref. egyháznak egyik legelső szónoka, Lukács Ödön, a mély erzésű költő és imairó, Janka Sándor, a beregszászi tanár, Toth Ede a Falu Rossza költője, Szalóczy (Vereskövi) Bertalan, a kedves elbe-

szélő, — csak természetes, hogy még nagyobb lángra gyuladt a Tóth Pál irodalmi ambíciója is. Ennek a társulatnak 1866-ban kiadott Emlékkönyve foglalja magában a Tóth Pál első, nyomtatásban megjelent művét *Elmélkedések* cím alatt, a melynek termékeny eszméiből később (1875-ben) az *Ifjú leányok könyve* sarjadzott ki, a melynek újabb, athenaeumi kiadása *Gyöngyvirágok* cím alatt már országos elterjedésnek örvend.

A báró Vay Miklósné, majd a báró Vay Béláné, szül. Teleky Zsófia grófnő védszárnyai alatt nagyra nőtt *Borsod-Miskolci Példány-Ovoda története* is a Tóth Pál tolla alól került ki.

1881-ben jelent meg *Erkölcstana* felsőbb leányiskolák, tanítónőképző intézetek, polgári iskolák és gimnáziumok számára. A nemes egyszerűséggel megírt könyv érdekes és nagyobbára történeti példákkal illusztrálja az erkölcsi szabályokat. Ezzel a módszerrel uttoróje egy egészségesebb és hatásában maradandóbb iránynak.

1882-ben adta ki a Franklin-Társulat *Leányaink és jövőjük* című, Weisz Károly után dolgozott érdemes művét

Ezt követte 1883-ban nagyobb dolgozata: *Magyar Nemzeti Irodalomtörténet* felsőbb leányiskolák számára. Minden sorát a nemzeti nyelv nagybecsülése és a költészet szeretete lengi át. Annyira kapós volt, hogy már el is fogyott egészen.

1886-ban adta ki a Franklin-Társulat *Lorántfy Zsuzsanna* cz. remek történeti tanulmányát, mely a Történeti Könyvtár 79-ik füzetét képezi, melyből az iskolai olvasókönyvekben nem egy szemelvényt találunk.

1891-ben jelent meg *Irdálytana* gondosan megválogatott tartalommal.

1892-ben adta ki *Költemények* cz. könyvét, mely az ő irodalmi működésének csúcspontja. Költészete a rének szelid patakja. Nem háborog zugva, mint a nagy folyamok, de ráér a vízre hajló lombokkal is elcsevegni; nem ás magának nagyobb medret, de virágos part között halad. Hogy a leggyeszerűbb tárgyakra is milyen kedves fény kerül a Tóth Pál poézisének tiszta világítása mellett, ennek bizonyosságul álljon itt egy őszi dala, mely *Költeményeinek* 93-ik lapján *Sárgult levél* címet visel:

Sárgult levél hull az útra.
Őszi szellő tovább fúttá.
Letarolt mezőnek hervadó virága,
Szállást ad szegénynek késő éjszakára.

Biborhajnal alig ébred,
Hervadt virág alig éled
És a sárgult levél kergeti a szellő
S túl van a határon, mikor a nap feljő.

Sorsa üzi messze, messze . . .
Pihenése vajjon lesz-e?
Leomló hús patak szegényt meg is szánja
S fölveszi gyöngyöző, ezüstös habjára.

S elragadja, nem is látod,
Csak képzeled, mint egy álmod.
Viszi a tengerig, habokról habokra,
A hol összetépi a vihar haragja.

Egyáltalán szép gondolatok, a természet és emberek szeretete, mély érzés, rendületlen hit és szelid megnyugvás szól ki minden nótájából. A „*Költeményeket* A szív könyvének is lehetne nevezni, mert csakugyan beleírta az ő egész, nemes, nagy szívét.

Irt ezenkívül *Költeményeket* a Fővárosi Lapokba, a Magyarországi és Nagy Világba, a *Lányok Lapjába*. Ez utóbbiba *Elbeszéléseket* is az ifjuság számára, melyek most vannak sajtó alatt.

Irt a Sárospataki Lapokba neveléstani, nagyobbára a nőnevelésre vonatkozó cikkeket. Ez hozta a *Karacs Teréz emlékezete* cz. szép dolgozatát is, melyben a kegyeletnek szent lánpiját gyújtotta meg.

Irodalmi működésében a tiszta eszményiség, a társadalomban a jónak önérdék nélkül való cselekvése, tanügyi téren az odaadó lelkesedés, egész áldásdús tevékenységében az önfeláldozó becsületesség voltak vezér-elvei és világító csillagai; méltó tehát arra,

hogy az a kétezer hölgy, a kik közül legálább százat ő segített a cél felé, mély hódolattal és meleg szeretettel tűzze homlokára az érdemeknek palmaágát; méltó reá, hogy a tanítványok hálás seregével együtt mi is meghajtsuk előtte a zászlót. *Lacilius*.

Az ünnepély.

A vármegyeházának nagyterme 9 óra után már csaknem egészen megtelt díszes közönséggel. Az első székeket Özv. *Patay* Gyuláné szül. Szathmáry Király Anna úrnővel élén a volt növendékek foglalták el. A jelenlegi növendékek a karzaton képeztek gyönyörű koszorút. Borsodvármegye és Miskolc város előkelő közönsége képezte a díszes háttér.

Pont 10 órakor *Kun* Bertalan püspök szívélyes hangon üdvözölte a megjelent díszes közönséget s előadta az összejövetel célját, azután fölkerete *Soltész* Nagy Kálmán, *Kun* Kálmán és *Bizony* Ákos urakat, hogy az ünnepelt férfit az ünnepély helyére hívják meg.

Kevés idő múlva a közönség lelkes éljenzése között megjelent *Tóth* Pál, a kihez *Kun* Bertalan püspök oly remek és eszmékben gazdag beszédet intézett, hogy a közönség lelkesedése alig ismert határt. Elmondta az ősz püspök, hogy az ünnepelt töretlen utakon haladt s mint a nőnevelés hatalmas uttoróje megérdemli homlokára a koszorút. De nemcsak mint a nőnevelés buzgó apostola, hanem mint fényes tollú író és ihletett lelki költő is maradandó műveket alkotott. Utat mutattál — mondta szülő — nőnevelői modoroddal arra, hogyankell művelt és hazafias nőket és anyákat nevelni. Mester vagy abban is, hogyan kell a növendékek szívét magadhoz úgy lekötöni, hogy azok évtizedek után is szeretettel, ragaszkodással s a legszebb emlékekkel gondolnak reád. Ezek a kedves növendékek eljöttek most hozzád, hogy legalább kamatját fizessék vissza azoknak a nagy kincseknek, melyeket lelkükbe leraktál. Élj sokáig szellemi és testi erőnek teljes birtokában, hogy nevelj még Mártírokat és Máriákat, nevelj Cornéliákat és Veturiákat, de nevelj *Lorántfy Zsuzsanna*-kat és *Zrinyi Iloná*kat! Ime, atyai szeretettel átnyujtom neked a tiszáninneri egyházkerületnek üdvözlő jegyzőkönyvét és a magy. kir. közoktatásügyi miniszter elismerését és köszönetét.

Falrengető és lelkes éljenzés követte a püspök szavait, melynek elhangzása után *Radácsy* György sárospataki theologiai tanár, mint az egyházkerület főjegyzője felolvasta a kerület üdvözlő határozatát és a miniszternek köszönő leiratát.

Ekkor az ünnepelt *Tóth* Pál meghatott hangon a következő remek beszédet mondotta:

Főtisztelendő, méltóságos Püspök úr!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Örömtűz gyult ki a protestáns, a nemzeti nőnevelés egyik legrégebb oltárán. Érzem melegét, fénye arcomra száll. Önkéntelen kérdésre nyílik ajakam: Kik hordták össze az oltár köveit? Ki gyújtotta meg a szikrát? Mely hatalom, milyen szellem hatása alatt lobogott fel a láng, hogy világot vessen miskolczi református egyházunkra, tiszáninneri evangélium szerint reformált egyházkerületünkre rohamosan fejlődő városunkra, ennek nagy vidékére? A feleletet könnyen megtalálom: a mai ünnepély oltárát az a gyenge, láthatatlan kéz emelte, mely mindenütt megmutatja erejét, a hol a jónak, a szépek áldozik az ember; az a hatalom, mely előtt a legerősebb zarak megnyílnak, a legnagyobb falak leomlanak; az a szellem, mely az örök eszmével rokon, melynek nincs logikája, mégis mindig következetes, nincs fegyvere, mégis győzelmet arat, nincs hadserege, de vannak hősei, nincsenek emésztő harca, mégis mindig a legnagyobb hódító. Ez a láthatatlan gyöngye, de legerősebb kéz a női kéz; ez a hatalom a női szív, a maga

kedélyvilágával. Ez emelte mai szép ünnepünk oltárát; ez előtt nyíltak meg ezek a szent falak, melyek közé ma győzedelmes vonul be, annak a tábornak egy győzhetetlen hadserege, lobogóján a szeretetet jelző szavával hirdelve, hogy az eszmék világával mily nemes versenye lehet a kedély világának, melyben a nő él, hogy milliókra hintse szeretetének fényét s megteremtse a családi élet boldogságát, mely a társadalom, a haza, a nemzetek boldogságának legbiztosabb alapja.

Boldognak érzem én is magamat, hogy ennek a protestáns nemzeti nőnevelésnek szolgálatában állhatok, melynek egy szerény hajléka, intézete ünnepel ma, meggyújtván a kegyelet oltártűzét, hogy arra az emlékeztet virágait és egy küzdelemmel teljes, de mégis szép idő gyümölcseit hintse áldozatul.

Boldogságomnak ezzel a mai nappal fölszentelt érzésével hozom én is égő áldozatomat a női szív oltárára s hódoló, hálás köszönetem himnuszát énekelem előtte, a mely engem ily nagy, meg nem érdemelt örömmel részesévé tett, kinek érdemem csak annyi, hogy köteletségemet teljesíttem, a rám bízott talentumokkal tölem telhető buzgósággal sáfarkodtam s a Vesta-lángot ápolni igyekeztem, kialudni nem engedtem.

Mert ne vélje senki, hogy itt a huszonöt éves tanár, a huszonöt éves igazgató ünnepel. Nem. Itt az eszme győzelmének ünnepe van, melynek én csak szolgálatában állottam és állok; mint a hogy szolgálatában áll a nap hevének, fényének a földtermő ereje, ennek az a növény, mely kedvező ápolás mellett virágot hoz, majd gyümölcsöt terem. Az eszme Istentől jön, melynek testet, alakot itt a földön az ember ad. A gondviselés kiszemeli az eszmék megvalósítására az embereket. Ha én is ilyen kiszemelt, mintegy praedestinált voltam a gondviselés kezében, hálával borulok le előtte s ha az eszme győzelmet aratott; én is elmondhatom Arany Toldijával: „Nem köszönöm ezt a magam erejének, köszönöm az Isten gazdag kegyelmének“.

A főtisztelendő egyházkerület bizalma, elismerése, midőn hálára nyitja ajkamat, önkéntelen visszagondolok azokra a nehéz időkre, melyek intézetünk életének első útját, tövises ösvényeit jelzik; azokra a nemes, derék férfiakra és nőkre, kik úgy is, mint a főtisztelendő egyházkerület s a miskolczi egyház előjárói, úgy is, mint intézetünk áldozatkész jöltevei, pártfogói, úgy is, mint szellemi vezérei, igazgatói, munkás tanárai és tanítónői sorban megjelennek lelki szemem előtt. A tövisesből, a küzdelemből nekem is bőven kijutott, de én már mégis találtam azok közt olyan ösvényt, melyen elindulhattam, hogy kitisztván azt, a jövőnek virágos kertét, árnyas, gyümölcsöt termő fákat hagyjak. Hogy ez így történhetett, a főtisztelendő egyházkerület pártfogása, különösen Méltóságos püspöksége az, melynél, mint határkőnél, mint korszaknál meg fog állni a protestáns, a nemzeti nőnevelés történetirője s nevét tisztelettel jegyzi fel a legelső sorba, melytől a miskolczi felsőbb leányiskola története, a maga küzdelmeiben, fokozatos fejlődésében, mai és jövő virágzásában elválaszthatatlan.

Engedje meg Méltóságod annak kinyilatkoztatását, hogy a főtisztelendő egyházkerület közgyűléséből kelt ezt a jegyzőkönyvet, mint a bizalom és elismerés egyetemén kelt oklevelet életem legfontosabb, legfényesebb okmányául tekintsem s a legmélyebb hála érzésével megőrizzem. Hosszu, szép időn át osztogattam én az én kedves növendékeimnek az osztályzatot, a bizonyítványt; most ők felülmulhatatlan gyöngédséggel, szeretetök dús gazdag tárházából ily fényes, nagy jutalmat eszközöltek ki nekem. Oh legyen az ő szívök, az ő szeretetök Istentől megáldva! Viragozzék a főtisztelendő egyházkerület nemzedékről nemzedékre! Legyen édes gyermeke a nevelés, az oktatásügy! ebben a mi felsőbb leányiskolánk is. Az egyház

lehet eclesia militans, de küzdelmei közt harcoljon első sorban a közművelődés legelső tényezőjéért, az iskoláért, a nevelés szent ügyéért. A művész a polgári küzdelmeket, a harczokat festi bár, de keretébe illeszti az árnyas erdőt, a virágos völgyet, a békés kis kunyhót, a melyben egy ifju leányka mondja hő imáját. Az ötvös a tűzpróbán átment arany és ezüst anyagából gyűrűt alakít, de belefoglalja abba a drága követ, a drága gyöngyöt, mely annak a gyűrűnek igazi, valódi értékét megadja.

Fogadja Méltóságod mindazok hálás köszönetét, kik velem együtt örömet éreznek ezen a napon! Fogadja közös óhaját, hogy a gondviselés kegyelme ennek javára, még jövő feladatainak teljes megoldására sokáig éltesse!

Leirhatatlan az a lelkesedés, az az éljenzés, mely az ünnepelt beszéde alatt és beszéde után a közönség ajkairól felhangzott.

Ezután dr. Szerényi Károly budapesti tanár s az országos nőképző egyesület titkára emelt szót s az egyesület megbízásából üdvözölte az ünnepeltet, a kit gyermek és ifju kora óta a nevelők mintaképének ismert s most, mint pályatársa teszi le az elismerés koszoruját.

Majd Szalóczy Pál tiszavalki ev. ref. lelkész, mint az intézet egykori vallásánára adta elő az intézet 25 éves történetét, megkapó szavakkal tolmácsolta azt a nehéz küzdelmet, melyet az ünnepelt vívott az intézet megteremtése és felvirágzása érdekében. Majd a maga és a volt vallásánarok nevében üdvözölte az ünnepeltet.

Az intézet tantestülete nevében dr. Halász Sándor tanár mondott szép üdvözlő beszédet s átadta a testület ajándékát. Arany János hőskölteményeinek remek díszkötésű könyvét.

Az intézet jelenlegi növendékeinek érzelmeit Nagy Anna IV. osztályu növendék tolmácsolta szép és megindító beszédben s átadta a növendékek ajándékát egy ezüst bérkoszorút.

Most egy igazán megható jelenet következett. A volt növendékek mintegy százhuszan, szebbnél szebb leányok és anyák állottak az ünnepelt férfiú elé s azok nevében Ifj. Kun Bertalanné szül. Csáthy Szabó Margit úrnő mondott szívből fakadó, szép üdvözlő beszédet és átnyújtotta a volt növendékek arcképeivel ellátott díszes albumot s az alapítvány céljaira begyűlt összegről szóló betéti könyvecskét.

A jelenet hatása alatt a megindulás könyei ragyogtak a jelenváltak szemében, ott ragyogott az az ünnepelt szemében is, a ki az első pillanatban alig tudott szóhoz jutni. Tóth Pál, az ékes szavu szónok, a ki a fentebb elmondott üdvözlő beszédek mindenikére magas szárnyalású s eszmékben gazdag válaszokkal valósággyal brillirozott, most egy darab ideig néma maradt. De ez a meghatottság csak rövid ideig tartott. Kis idő múlva megcsendült ajkáról a szó és folyt oly gyönyörűen, a milyen gyönyörűen talán csak ő tud beszélni. Valóságos művész volt, a ki a szó hatalmával játszott a szív érzelmeinek hurjain úgy, hogy a közönség elragadtatása alig ismert határt.

Nagy lelkesedés kelt azon elhatározására, hogy a begyűlt összegből 1000 forintot egy intézetbeli szegény, de tehetséges és szorgalmas növendék nevelésének céljaira, 100 frtot a miskolczi főgimnázium tápintzetére, 100 forintot a sárospataki főiskola tápintzetére, 100 forintot a miskolczi ref. női filléregylet részére mint alapítványi összeget tesz le.

Az ünnepély megkezdése előtt, valamint az ünnepély végeztével a miskolczi dalosgyelet Tóth Ferenc karnagy vezetése alatt hazafias dalokat énekelt, a mely szintén nagyban emelte az ünnepély magasztos hangulatát.

A miniszter köszönete Tóth Pálnak. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter

Tóth Pál igazgató-tanárhoz, tegnapi jubileuma alkalmából, a következő levelet intézte:

Arról értesültem, hogy Igazgató Tanár Ur már huszonöt év óta ügybuzgalommal és ügyszeretettel működik a tanári pályán.

Közhasznu szolgálatainak e forduló pontján üdvözlöm Igazgató-Tanár Urat és a tanügy érdekében kifejtett tevékenységéért mély köszönetemet és elismerésemet fejezem ki.

Budapest, 1897. október 7.

Wlassics s. k.

Testületek üdvözlése.

A tanügyi testületek, intézetek és egyesületek üdvözlése a nevelőintézet dísztermében folyt le.

Özv. Patay Gyuláné szül. Szathmáry Király Anna, a miskolczi ref. filléregylet és az országos nőképző-egyesület nevében meleg szavakban üdvözölte az ünnepeltet, s mint a filléregylet főjegyzőjének egy díszes emléklapot adott át.

Ezután a Tanügyi kör nevében Porcs János főgimnáziumi tanár, mint a kör elnökét, az ev. ref. főgimnázium tanári testülete élén dr. Kovács Gábor igazgató, a polgári és felsőbb kereskedelmi iskola tantestülete élén Gálffy Ignác igazgató, az ev. ref. elemi iskolai tanítók nevében Csiky Béla, a miskolczi takarékegylet nevében Radvány István elnök üdvözölte, a mely beszédekre a jubiléus az ő remek ékesszólásával válaszolt s igazán eszmékben gazdag beszédeket mondott.

A diszebed.

Délután 2 órakor az ünnepelő közönség diszebedre gyűlt össze a „Korona“-szálló dísztermében, a hol a jelenlévő díszes közönség az ünnepeltet megjelenésekor zajos éljenzéssel fogadta. Az ünnepelt mellett ültek Kun Bertalan ev. ref. püspök, Zelenka Pál ág. ev. püspök, Blazsejovszky Ferencz apátplebános, özv. Patay Gyuláné, Sissáry Gyuláné, dr. Tarnay Gyula alispán, dr. Szerényi Károly, Radácsy György sárospataki theol. tanár, Kun Kálmán, Mikuleczky István, Hámos Aladárné, Léva József, Soltész Nagy Kálmán, Mikuleczky István, Orczy Gyula, Kun Kálmán, Kovács Lajos, Hidvégi Benő, Molnár Bertalan, Radvány István, dr. Szabó Gyula, Tóth Dániel és Vadász Pál esperesek, Kaffka Ignác, dr. Markó Pál, Szathmáry Király Pál, Petro József, dr. Görgey Sándor, Lukács Béla főkapitány s még többen közéletünk kiváló alakjai közül. Nagy számban volt képviselve a ref. papság. Legtöbb helyet a volt növendékek foglaltak el, a kik, mint bájos asszonyok és leányok meglepő szép látványt nyújtottak a szemlélőnek. Ily fényes társaságban természetesen a szellemes pohárköszöntők sem hiányoztak. Az első pohárköszöntőt Kun Bertalan ev. ref. püspök mondta a királyért, melyet a közönség állva hallgatott végig. Ezután Tóth Pál a közoktatásügyi miniszterért, Radácsy György Tóth Pál ünnepeltért, dr. Tarnay Gyula Kun Bertalan püspökért, Mikuleczky István dr. Tarnay Gyula alispánért, Pataky Sándor özv. Patay Gyuláné urnóért, dr. Markó László a volt tanítványokért, Porcs János barátai nevében pompás humorral az ünnepeltért, Tóth Pál Zelenka Pál püspök és Blazsejovszky Ferencz apátplebánosért, Zelenka Pál az ünnepelt családjáért, Blazsejovszky Ferencz a volt növendékekért, Hidvégi Benő az országos nőképző egylet elnökeért; gróf Teleky Sándornéért s az egylet megbízottjéért dr. Szerényi Károly titkáráért, Szalóczy Pál ifj. Kun Bertalanné urnóért, mint az ünnep egyik szónokáért, Szathmáry Király Pál a jelenlegi növendékekért emelt poharat, dr. Szabó Gyula az ünnepelt házasságának 25-ik évfordulója is lévén egyszersmind, kívánja, hogy aranylakodalmát is boldogságban ülje meg, dr. Tarnay Gyula az ünnepély fáradhatatlan rendezőjéért Pataky Sándorért, Horváth László a tanári karért üritett poharat. A mulatság a legszebb hangulatban 4 óráig tartott.

Táviratok.

Az ünnep napjának folyamán számos távirat érkezett Tóth Pál nevére az ország minden részéből.

A táviratok közül szószerint közöljük a következőket:

Vác. A magyar nevelésügy híu bajnokának őszinte üdvözléseinket az országos nőképző-egyesület elnöksége nevében: Rudnay Józsefné Veres Szilárda, alelnök.

Kun-Szent-Miklós. Virágok kertésze! Lelekben én is ünneplek veled, midőn hűséget szerető szivedet megkoszoruzza a köztisztelet. Baksay Sándor.

Debreczen. Protestans leánynevelésünk nagyérdemű bajnokát örömmel üdvözlö a debreczeni protestans lap szerkesztője Bacsoni Lajos.

Szempecz. A távolból léphetünk csak az üdvözlők sorába e nagy napon; Isten áldása kísérje tevékeny-dus életét; nyujtsa azt családjá és tanítványai boldogítására lehető leg-hosszabbra. Xivkovichné és Lilly.

Igló. Az iglói ág. hitv. ev. leányiskola tantestülete szívből üdvözlö kartársát huszonöt éves igazgatói működése ünnepélyén. Tartsa meg a Mindenható még számos éven át az egyház, a társadalom, a haza javára. Éljen! Dob, igazgató.

Budapest. Egykori kedves tanárára, szeretett barátjára hálás emlékezéssel küldi szerencsekívánatait dr. Jóó Imre, tanár.

Sárospatak. Jubileumod alkalmából fogadd legőszintébb üdvözlőmet és szerencsekívánatomat. Finkey József, jogtanár.

Táviratot küldtek még: Debreczeny Bertalan jogigazgató Sárospatakról, Gulyás Benő ref. lelkész Mező Csáthról, Arday Dániel ref. lelkész Tornáról, Méhes József Hajdu-Dorogról, Molnár Gédeon főjegyző Nagy-Kőrösről, Fischer és neje Szikszórol, Mikecz Pál Kemecseről, Bordács-család Mező-Turról, dr. Weisz Bernát kir. közjegyző és családjá Bártfáról, Mezey Pál és neje Nyiregyháza-ról, Buzás Jolán Soltról, Greczmacher Irén Hunfaluból, Schütz Apollónia Szepesbél-ről, Gecze Teréz Rimaszombatból, Mindszenty Ilona Rimaszombatból, Friedman Camilla Kis-Szebenből, Gartner Margit és Juliska Budapestről, Bene Károly, Deák Kálmán, Horvay Károly, Jeney Endre, Szász Lajos és dr. Vajay Imre volt tanítványai Szatmár-bói, Nagy Imre Selmezbányáról.

Mi készül?

Kétség és remény között ingadozva nézi az ország az események fejlődését. Mindenfelé az a kérdés foglalkoztatja az elméket, hogy: *mi készül?*

Elkényeztetve bizony nem voltunk soha, sőt hosszú századokon át ezer csalódás sujtott bennünket. Mikor hűségünk legbuzgóbb, odaadásunk legbensőbb, várakozásunk legvérmesebb vala, mindig a keserű kiábrándulás lón osztályrészünk. A bécsi udvari politika a jóért rendszerint rosszal fizetett nekünk.

Nem csoda hát, hogy a közvélemény jelentékeny része eszében tartja a kurucz intést és nem mer — *hinni*. Sőt megdöbbenéssel fogadja és danausi ajándéknak tekinti a feltűnő nyájaskodást; a melynek busás ára lehet.

Ám mi, akik pedig nem szoktunk rózsaszínű szemüvegen nézni fölfelé, most az egyszer nem osztozunk a fölmerült aggodalmakban.

Mentől behatóbban vizsgáljuk a dolgokat és mentől nagyobb figyelemmel mérlegeljük úgy a nemzetközi politika viszonyait, mint az osztrák állapotokat, annál inkább gyökeret ver lelkünkben

a jóleső hit, hogy a virradat közelg s korszakalkotó és világtörténelmi jelentőséggel bíró fordulat küszöbén állunk.

Saját impresszióink azt hitetik el velünk, hogy rohamosan közeledünk a perszonál unió felé. Alig ha csalódunk, midőn úgy látjuk, hogy a nemzeti párt politikáját már nem kisajátítják apránként, hanem — tullicizálják.

Budapestről vett információink is azt hirdetik, hogy sokkal közelebb állunk a perszonál unióhoz, mint a hogy azt a központi sajtó sejtetni engedi.

Nem lehetetlen tehát, hogy akár kiszámítás, akár a végzet szeszélye a nemzeti párt sorsára juttatja — a függetlenségi pártot is.

Megtörténhetik ugyanis, hogy egy szép napon arra ébredünk, hogy *Magyarország függetlensége* — ha nem is a maga eszményi tisztaságában, de legalább a 48-iki alkotmány fundamentális tételeinek megközelítésével — successive életre kel.

Sokan mosolyogni fognak a fantázia illetően csapongásán és kimondják reánk a szentenciát, hogy álmodozók vagyunk. De a kik így ítélnék, ne feledjék, hogy ezek az álmok a történelem ellenállhatatlan logikáján alapszanak és ne feledjék, hogy a mult tanulságai szerint a népek életében néha 24 óra is hihetetlen változásokat hoz.

Nincs abban tehát semmi lehetetlen, hogy a magyarok Istene végre reánk tekint, s atyai jóságában megadja azt, a miért hosszú idő óta „buzgó imádság epedez százezrek ajakán.”

Helfy Ignác.

(1832—1897.)

A magyar közéletnek ismét nagy halottja van. *Helfy Ignác Kossuth palatinusa* hétfőn reggel meghalt. Hosszu életén át mindenek tiszteletét bírta, halála után méltó, hogy minden magyar ejtsen egy könyvet ravatalára. A míg élt, tisztelte barát és ellenfél egyaránt; ravatalánál nincsenek ellenfelek, csak hazafiak, a kik megsiratják a nemes hazafit.

Kossuth palatinusa. Így nevezték már el régen *Helfy Ignác*-ot, a ki a nagy száműzöttnek, a míg élt, leghivebb, legkedveltebb embere volt. Együtt élt vele a száműzetésben sokáig; és azután, hogy hazajöhettek a száműzöttek, hazajött *Helfy* is, s hazajövén, elhozta magával nagy, lángoló szeretetét *Kossuth Lajos*nak nemcsak elvei, hanem személye iránt is. Hű barátját nagyon szerette *Kossuth* is. Nem mult el esztendő, hogy föl ne kereste volna az ő rajongva szeretett *kormányzóját a palatinus*. És sűrűn érkeztek a turini nagy ember levelei, a melyekben a messze idegen országból, barátja nevére czimezve, szólt az egész magyar nemzethez. *Helfy Ignác* volt a közvetítője *Kossuth* üzeneteinek hosszú éveken keresztül. És a mikor a nagy száműzött egyszer csak azért vett tollat a kezébe, hogy megkeresse vele a mindennapi kenyérre valóját, megint csak a hűséges *Helfy Ignác* lett az ő jobbkeze, buzgó segítője a nehéz munkában; ő rendezte sajtó alá az *Iratimát*. Önzetlenül, csakis a baráti szeretettől sarkalva, elkészítette a nagy mű népies kiadását. Azután pedig, mikor a megélhetés gondjaitól mindjobban szorongatott nagy ember vagyonának legbecsesebb részétől, könyvtárától is kény-

telen volt megválni, *Helfy* volt az, a ki az eladást páratlan diszkrétcióval, gyöngédséggel közvetítette; *Kossuth* halála után pedig *Helfy* volt a hagyaték rendezésének tevékeny munkása. Egyszóval, *Kossuth* életében, halálában egyaránt leglelkesebb, legigazibb képviselője volt ő a nagy száműzött kultuszának.

Legyen érte haló porában is áldott!

Egyházkerületi közgyűlés.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület *Kun Bertalan* püspök és báró *Vay Béla* főgondnok elnöklete alatt e hó 5-én és 6-án tartotta őszi rendes közgyűlését Sárospatakon.

A gyűlésnek érdekes és kiemelkedő momentumuma báró *Vay Béla* megnyitó beszéde volt, a ki hazafias lelkesedés hangján azt indítványozta, hogy a közgyűlés Ő Felségéhez, a magyar királyhoz hódoló feliratot intézzen. Beszédének ide vonatkozó része így hangzik: „Lehetetlen uraim, hogy ma a mostani viszonyok és körülmények között, meg ne emlékezzem két politikai eseményről, melyek az egész országban nagy lelkesedést szültek. Egyik az, hogy székvárosunk királyi lakában a magyar király egy hatalmas, még pedig protestáns fejedelem látogatását fogadta, ki királyunkhoz intézett felköszöntőjében elismerte Magyarországot tényezőnek az európai államok között s azt az európai kulturálmok közé sorozta; másik az, hogy Ő Felsége a magyar király, a magyar keresztényesség, a magyar tudomány, a magyar szabadság, jog és magyar költészet kitünőségeinek szobraival határozta el saját költségén fel-diszíteni székvárosunk tereit!

Az első esemény: a német császár felköszöntője. emeli magyar honfiai büszkeségünket s megerősíti bennünk azon hitet, hogy Magyarország nem csak volt, hanem van és lesz is! Ő Felsége a magyar király kegyes leirata pedig azon hatást gyakorolhatja reánk, mint midőn egy atya megdicséri jól tanuló fiát s utmutatást ad neki a jövőre!

Hiszen uraim! Ő Felsége ezen utmutatása után — mert az emléksobrok beszélnek — nem féltjük már a szabadságot, nem a szabadelvűséget, nem a törvényt, nem az országot s az egyes egyén jogait, nem a közművelődést, nem az édes hazai nyelvet!! Nemcsak hű ábrándok s teljesíthetetlen remények ezek, de valóságok! Mert a hol egy erős, öntudatos nemzet szeretett s imádott fejedelemével egy uton halad, egyet akar: ott a siker biztos, ott minden szépet, nagyot, jót ki lehet vinni s még „portae inferi” sem gátolhatják azt meg!

Ha a főtiszteletű Superintendentia e nézeteimet osztja s osztja e tekintetbeni lelkesedésemet, indítványozom, hogy Ő Felségének egy hála-felirat küldessék a Superintendentia által, mely kifejezést adjon reményeinknek, lelkesedésünknek s irántai hű szeretetünk, tiszteletünk s alattvalói hódolatunknak!

Uraim! talán tulságos optimista vagyok, de lelkesedésem oly nagy, hogy békés, boldog, hatalmas, nagy Magyarországot képzelek a jövőben! Indítványomat Ő Felsége I. Ferencz József apostoli magyar király élte-tésével végezem.

A közgyűlés az indítványt lelkes éljenzéssel fogadta s a következő hódoló feliratot intézte Ő felségéhez a királyhoz:

Felséges Császár és Apostoli király!
Legkegyelmesebb Urunk!

A tiszáninneri evangéliom szerint reformált egyházkerületnek Sárospatakon tanácskozó közgyűlése, miként édes magyar hazánk minden hű fia és leánya, lelkesült örömmel értesült Felségének folyó évi szeptember 25-dikén Budapesten kelt legkegyelmesebb leiratáról, a melylyel nemzeti multunk tíz nagy alakjának ércemlékekben való megörökítését — saját udvartartásának költségére — elrendelni méltóztatott.

Magasra fokozta közgyűlésünk lelkesedését az a körülmény, hogy a haza, tudomány, hit és szabadságszeretet ama hőseinek kiválasztásában Felséged atyai szívének hódító megnyilatkozását, nemzeti és felekezeti multunk fejedelmi megbecsülését s király és nemzet érzelmeinek igézetes egybeolvadását ünnepelhetjük.

A lélek parancsolatának engedelmeskedünk azért, midőn — tanácskozásaink megkezdése előtt — letesszük alattvalói hódolatunkat Felséged királyi trónjára s úgy üdvözljük legkegyelmesebb leiratát, mint nemzetünk jövődöbeli békés és szerencsés fejlődésének egyik legnagyobb biztosítékát, ama felállítandó emlékműveket pedig, mint a felekezeti egyenjogúság érzébe öntött újabb törvénytartóit.

Midőn egyuttal boldogan teszünk vallo-mást Felséged színe előtt, hogy a biztató jelek láttára nyugodtabban, édes és fel-emelő remények között fogunk egyházi és iskolai dolgaink további fejlesztéséhez s ez által szeretett hazánk és a nemzeti közművelődés iránt szent örökségül jutott köteleességeink hűséges teljesítéséhez: ugyanakkor alázattal kérjük Felségedet, hogy alattvalói hódolatunkat szokott kegyességével fogadni méltóztatassék.

A minden áldásnak Istenéhez pedig szent könyvünk szavaival hű imában esdünk, hogy nyugodjék meg Felségeden továbbra is „az Úrnak lelke, a bölcseségnek és értelemnek lelke, a tanácsnak és hatalomnak lelke, a tudománnak és az Úr félelmének lelke” (Ézsaiás XI. 2.), hogy sokáig lehesen még szerető, hű és boldog magyar népének szeretett, dicső és boldog királya.

A kik egyébiránt legmelegebb alattvalói tisztelettel és hódolattal maradunk Sárospatakon, 1897. október havának 5-ik napján.

Császári és Apostoli királyi Felségednek legalázatosabb szolgálata:

a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület közgyűlése s annak nevében:

Br. Vay Béla,
főgondnok.

Kun Bertalan,
püspök.

Ezután a szavazatok felbontásával foglalkozott bizottság jelentését olvasták föl, a mely szerint kerületi világi tanácsbíróvá *Dókus Gyula* választott meg 238 szavazattal; világi főjegyzővé: *Szalay László* 206 szavazattal; aljegyzővé: *Dr. Finkey Ferencz* 193 szóval.

Az alsó-borsodi egyházmegyének a *Szent István napi munkaszünetre* vonatkozó indítványát nem fogadta el a közgyűlés, a fölmerült panaszok orvoslására nézve kimondotta, hogy miután a hatósági közegek a legtöbb helyen a törvény ellenére járnak el, lépéseket kell tenni arra nézve, hogy a munkaszünet úgy tartassék meg, a mint azt a törvény rendeli.

A miskolci főleánynevelőéről szóló jelentés felolvasásakor jelentette *Kun Bertalan* püspök, hogy az intézet igazgatója *Tóth Pál* ez év szeptember havában töltötte be igazgatói s tanári munkálkodásának 25 ik esztendejét s ebből az alkalomból kifolyólag helyén volna, ha a kerület is megemlékeznék egyik legkiválóbb munkásának érdemei méltatásáról. S a kerületi közgyűlés teljes elismeréssel szavaz köszönetet *Tóth Pál* leánynevelői igazgatónak, a ki fáradhatatlanul, egész odaadással, lelke egész hevével csüngött a vezetésére bizott intézet jövőjén, a mely immár nagynevű s jó hírű iskolává fejlődött s izmosodott. Sőt az erkölcsi elismerésen kívül, a melyet jegyzőkönyvi kivonatban fog a kerület nevében megjelenő közzététel a jubilánsnak okt. 12-én Miskolczon átnyújtani, másképen is jutalmazni óhajtja a kerület az ő hűséges munkását s a felügyelőbizottságot megbizta, hogy az anyagi jutalmazásról is tegyen a legközelebbi gyűlésre pozitív javaslatot. — E méltó elismerés s jutalmazás bizonyára közhelyesléssel fog találkozni mindenfelé, mert a protestáns leány-

Folytatása a mellékletben.

Vh. 304
1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti keresk. és váltó kir. törvényszék 1896. évi 84331. P. számú végzése következtében Róth Márk ügyvéd által képviselt mező-csáthi takarékpénztár javára Gencsy Lajos ellen 240 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 500 frtra becsült 2 ökör, 1 ló, 1 hintóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az edelényi kir. jbiróságnak 2513. P. 1897. számú végzése folytán 140 frt hátrálékos tökévelés, ennek 1897. évi augusztus hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 2 frt 50 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig Gencsy Lajosnál Szalonnán leendő eszközlésére 1897. évi október hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényzikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Edelényben, 1897. évi okt. 10. napján.

Lévay Károly, kir. bir. végrehajtó.

Wagner és Szelényi

könyvkötészet- és dobozgyárában

3, tisztességes családból származott,
13—14 éves leány

segédmunkásnőül

fizetéssel

☞ **fölvételek.** ☜

Eladó ház

és szőlő!!

Urak-utca 3. szám alatti

ház

valamint a kis ágozat nevű hegyen egy

5 holdas szőlő
szép borházzal
szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni:

Kasztner József

téglamester-tulajdonosnál.

Gyár-utca 10. szám alatt.

Árverési hirdetés.

A csődválasztmány határozata alapján közhírré teszem, hogy **Groszmann B.** (Betti) s.-szentpéteri kereskedő közadós csődtömegéhez tartozó, a csődletárban III., IV., V. és VI. 376—400. tételszámok a. 37 frt 40 kr. értékben felvett házi butorok, IX. 1—437, 439—476, 478—488, 491—498, 500—507, 509—528, 530, 531, 533—538, 540, 541, 543—546, 548—550, 552—554, 557, 559—569, 571, 573—575, 577—583, 585, 587—590, 592, 596, 599, 600, 602—607, 610—612, 614, 615, 618—622, 625—629, 631, 633, 634, 637, 639, 641, 643, 644, 648, 650, 651, 654, 660, 665—667, 669, 670, 672, 673. tételszámok alatt összeirt, összesen 2138 frt 65 kr. értékben felvett követelések és X. 4. és 5. tételek alatt 4 frt 60 kr. értékben felvett házi felszerelések **1897. évi október hó 29-én délelőtt 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Az árverés S.-szentpéteren, vagyombukott lakásán, a s.-szentpéteri kir. járásbíróóság kiküldöttének közbenjöttével és az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ainak megfelelő alkalmazása mellett fog megtartatni.

A csődtömeget és képviselőjét a követelések tekintetében semminemű szavatosság nem terheli.

A vételi illetéket vevő fizeti.

Sajó-Szentpéteren, 1897. október hó 6-án.

Vattay Bertalan,
ügyvéd, csődtömeg-gondnok.

Árverés.

A miskolci 804. sz. tjkvben 1. rsz. a. irt **alsó-papszer-utcai 13-ik számú egész ház** el fog árvereztetni a miskolci törvényszék árverelő helyiségében

1897 október 15-én, d. e. 9 órakor.

Dr. Németh Imre,
ügyvéd.

6967. szám.
1897. tjkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolci kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bodnár István s neje Zabari Zsuzsanna végrehajtóknak, Halász József, Halász Lajos végrehajtást szenvedett elleni 57 frt 51 kr. követelés s jár. iránti ügyében a miskolci kir. törvényszék területén levő:

I. a s.-ivánkai 92. sz. tjkvben † 1. r., 64. hrsz. a. foglalt ingatlanra 400 frt; II. a s.-ivánkai 4. sz. tjkvben † 1. r., 109. hrsz. a. foglalt szőlő-ingatlanra az 1881. LX. t. cz. 156. §-ának alkalmazásával 40 frt; III. az u. a. sz. tjkvben † 3. rsz. a. foglalt pinceszere az 1881. LX. t. cz. 156. §-ának alkalmazásával 20 frt; IV. a s.-ivánkai 61. sz. tjkvben † 1., 3—7. rsz. a. foglalt ingatlanból a B. 5., 6. rsz. a. bejegyzés szerint Halász Lajos- és Halász Józsefet illető jutalékra 266 frt; V. a s.-ivánkai 85. sz. tjkvben I. 1. r., 212. hrsz. a. foglalt ingat-

Másolat.

8749. sz.
p. 897.

Hirdetmény.

A miskolci kir. törvényszék, mint birtokbíróóság közhírré teszi, hogy Soltesz Nagy Kálmán képviseletében Miskolcz város közönsége, mint kisajátítónak, özv. Bibza Dánielné szül. Rácz Mária miskolci lakos ellen folyamatba tett, a miskolci 44. sz. tjkvben † 134. hrsz. alatt felvett ingatlanból 134 □-öl területre a kártalanítási eljárást az 1881. XLI. t. cz. 43. és 4/1. §-ainak értelmében elrendelte s a netalán létező távol levő, avagy ismeretlen érdekeltek képviseletére gondnokul Szarka János ügyvédet kinevezte s a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul az **1897. évi október hó 28-ik napjának délelőtti 9 óráját** kitzte, mely határnapra a netaláni tlkvi érdekeltek oly hozzáadással idéztetnek, hogy netaláni elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

Miskolczon, 1897. október hó 6-án.

A kir. törvényszék. Ortvy Miksa, elnök. Matus, jegyző. P. H.

lanra 54 frt; VI. az u. a. sz. tjkvben I. 2. r., 244. hrsz. a. foglalt ingatlanra 181 frt; VII. az u. a. sz. tjkvben I. 3. r., 272. hrsz. a. foglalt ingatlanra 157 frt; VIII. az u. a. sz. tjkvben I. 4. r., 299. hrsz. a. foglalt ingatlanra 29 frt; IX. az u. a. sz. tjkvben I. 6. rsz. a. foglalt ingatlanra 198 frt megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1897. évi október hó 25. napján délelőtt 9 órakor** S.-Ivanka község házában megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1897. aug. hó 14-én.

A kir. trvszék, mint tlkvi hatóság.

Sebe Alajos,
kir. trvszéki bíró.

Házeladás!

Kis-Hunyad-utca 8. sz. a.

☞ lakház és beltelek ☜

szabadkézből eladó.

Értekezhetni Terray István úrnál

☐ **Likér, u. p. Nyustya.** ☐



A Magyar Ált. Kőszénbánya Részv.-Társ.

egyedüli főraktára

MISKOLCZON.

Nagy raktárt tartok készletben.

A közelgő őszi és téli időszak alkalmára ajánlok legjobb minőségű

czenteri és sajó-szent-péteri

☒ **kőszenet** ☒

eredeti legjutányosabb árakban a tiszavidéki és gömöri vasutállomásra szállítva ugy kicsinyben, valamint egész kocsi-
rakományokban.

A megrendelések azonnal foganatosítatnak.

Számos megrendelést kér

Fisch Manó,

a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat főraktárának miskolci képviselője.

nevelés ügyének Tóth Pál elsőrendű képviselője s valódi apostoli buzgóságú munkása.

Hosszan tartó s eléggé érdekes vita fejlődött ki a *kassai harangok* felett, a melyeket a felső borsodi egyházmegye akar megszólaltatni nagy-pénteken, a mikor el szoktak nemulni a pápista és lutheránus kassai harangokkal együtt. A vitában részt vettek *Meczner, Bernáth, Farkas* gondnokok, a kik az abauji egyházmegye s a kassai presbyterium álláspontját fogadták el, t. i., hogy a harangoztatást a kassai református egyházban semmi sem gátolja a nagy-pénteki ünnepnapon sem, de a százados gyakorlatnak, a nem harangoztatásnak a megszüntetése épen ez idő szerint nem opportunus dolog, hanem várni kell az arra alkalmasabb időpontig. Ezzel szemben *Fejes* és *Vadász* esperesek a harangok használatát sürgették. Többek is hozzászólván a kérdéshez, végül az mondatott ki, hogy a kerület elvárja a kassai presbyteriumtól, hogy nagy-pénteken is fog harangoztatni.

Simon Gyula sárospataki IV ed éves hitanhallgatót a kerület kibocsátja a szilvási egyházba adminisztrátornak, hogy három testvérének, a kik apátlan s anyátlan árvák, gondját viselhesse, de köteles a kolloquiumot letenni s a vizsgálatra kellő időben állani, mert a mostani exmissio csak ideiglenes s június hó 30-áig terjed. A kerületi közgyűlés e határozatánál egyesegyedül a könyörületesség gyakorlásának elve nyilatkozott meg, a melyet precedensül nem lehet tekinteni.

Meg kell emlékeznünk az első napi beszédről is, a melyen *Kun Bertalan* püspök a királyért üritett áldomás poharat, *Rádasy* főjegyző az elnökségért, majd az új jegyzőért, *Szabó* esperes a sárospataki főiskola algonokaiért, a kiken kívül még *Dókus, Fejes, Bernáth, Nagy Pál, Kupai Dénes* s *Buza János* mondtak lelkesen fogadott pohárköszöntőt.

o-d.

H I R E K.

— **Főherczegnők Miskolczon.** Vasárnap este rövid ideig magas vendégei voltak városunknak. *Klotild* és *Erzsébet* főherczegnők, utóbbi két leányával az esti gyorsvonattal Miskolczra érkeztek, ahonnan rövid pihenés után folytatták utjukat Budapest felé. Az őket szállító vonatokat *Sztankovich* felügyelő vezette. Itt említjük fel, hogy e hó 16-án *Orleansi Fülöp* és *József* Ágost főherczeg fogják magas látogatásukkal megtisztelni városunkat.

— **Jubileum.** Városunk egyik érdekes, buzgó, fáradhatlan polgára *Kornitzky* Lajos, a Duna biztosító társaság helybeli vezérügynökségének titkára e napokban ünnepelte a biztosítási életpályán eltöltött 25 éves működése jubileumát. A tisztviselői kar ez alkalomból testületileg jelent meg a köztisztviselő ünnepelnél, kinek ez alkalommal nyújtottak át egy remek kivitelű emlékalbumot. A derék férfit ez alkalommal a társaság bécsi igazgatósága is kitüntette a 25 éves *czüst* *éremmel*. *Kornitzky* fényes lakomát adott a tisztikar és barátai számára a Korona vendéglőben, hol is egymást érték az ünnepelt érdemeit méltató felköszöntők.

— **Tanítók gyűlése.** A borsodmegyei általános Tanító-Egyesület *Hidvégi* Benő kir. tanfelügyelő elnöke alatt évi rendes közgyűlését holnap október 14 én, Sajó-Szentpéteren fogja tartani. A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Évi jelentés. 2. A népoktatási törvény revidiójáról értekezik *Fogarassy Jenő* ur. 3. Számadás az 1895/6. és 1896/7. évekről. 4. Az 1897/8. évi költségvetés. 5. Az iskolai kirándulásokról felolvasást tart: *Kulik Márton* ur. 6. Tisztújítás. 7. A magyarországi tanítók orsz. bizottságának felhívása. 8. Ellnöki bejelentések folyó ügyekről. 9. A köz-

gyűlés előtt 8 nappal beadott önálló indítványok tárgyalása. A közgyűlést megelőző napon, 13-án d. u. 5 órakor igazgató-választmányi ülés a ref. iskola helyiségében, este 7 és fél órakor hangverseny a kaszinó termében. A hangverseny programja a következő: 1. Élő őseink hazája. Éneklé a szentpéteri énekkar. 2. Pázmán lovag, Arany Jánostól, szavalja: *Hőz Ferencz* úr. 3. A Haza. Abditól, éneklé az egyesületi férfikar. 4. Jó tanács *Hinrichstól*. Éneklé *Márkus Károlyné* és *Kulik Mártonné* úrnők. Zongorán kíséri: *Gazda Gusztáv* úr. 5. Részlet a Sába királynője című operából *Goldmark* Károlytól. Zongorán előadják: *Sarkadi Adolfné* úrnő és *Sarkadi Adolf* ur. 6. Népdal-egyveleg. Éneklé *Beregszászy Károly* ur. Zongorán kíséri *Szebenyi József* ur. 7. A holt költő szerelme. *Irtai Jókai Mór*. Zenejét szerzette *Liszt Ferencz*. Szavalja *Schlesinger Ármin* ur, zongorán kíséri *Szebenyi József* ur. 8. Fűtyül a szél. Népdal-egyveleg, *Miskolczy Pál* átiratában. Éneklé az egyesület férfikara. A hangverseny után táncz.

— **Grand vivó-akadémia.** Vasárnap este folyt le a „Korona“ szálló dísztermében a grand vivó-akadémia, melynek létrehozásán *Horváth* Lajos fővárosi vivómester oly buzgón fáradozott. Öt és fél óra volt, midőn az akadémia kezdetét vette s pont 8 órakor hangzottak el *Horváth* Lajos vivómester ajkairól a hálás szavak, melyekkel a közönség meleg érdeklődését és pártfogását megköszönte. Valóban kellemes és tanulságos látványnak voltak tanui, kik ezen kiváló mester-vivók által bemutatott 7 mérkőzést végignézték. Teljes az erkölcsi siker, melyet *Horváth* Lajos ezen akadémia rendezésével szerzett magának s anyagilag is meg lehet elégedve, mert az ülőhelyeket igen szép közönség töltötte meg.

Az akadémia lefolyásának részletes ismertetését alig lehet adni, mert ez igazán megfelelt az akadémia jellegének, mert ott valóban mérköztek. Szemen szedett mesterek állottak egymással szemben s a mily ritkán fordult elő vagy egy tiszta „volt“, oly sűrűn hullottak az ambók. A mérkőzések a következő sorrendben folytak le:

1. Ifj. *Sz. Benedek* Gyula és *Bay* Alajos kardmérkőzése nyitotta meg a versenyt. Ifj. *Sz. Benedek* Gyula az ország legjelesebb tornászai közé tartozik s ez alkalommal megmutatta, hogy a vivásban is elsőrendű tehetség. *Bay* Alajos külföldi versenyeken is elismert előkelő tehetség, a babér azonban *Sz. Benedek* Gyulát illeti meg.

2. *Gazzera* Arthur a turini katonai vivó-akadémia mestere vitórral mérkőzött *Horváth* Lajos mester-vivóval. Ez volt az akadémia legkimagaslóbb pontja, melyről csak bámulattal lehet megemlékezni. Ezen mérkőzés alkalmával mutatta be *Gazzera* olasz mester a vitórvívást oly tökéletes alakjában, mely művészetnek is bátran beillik.

3. *Gazzera* és *Bay* Alajos kardmérkőzésénél nehéz az elsőseget megállapítani. Ugy látszik, hogy *Gazzera* olasz mester a kardot nem forgatja oly biztosan, mint a vitórt.

4. *Horváth* Lajos kardmérkőzése a balkezü *Horatis* Santellivel a római katonai akadémia vivómesterével oly vehemenciával folyt, hogy a közönségben mint egy jóleső érzés támadt, midőn *Horváth* Santellit a mérkőzés végén barátságosan megcsókolta.

5. Ifj. *Sz. Benedek* Gyula és *Gazzera* kardmérkőzése kellemetlen incidenssel végződött. A küzdelem hevében mindketten meglehetősen fukarkodtak a volt-ak bemonadásával. E miatt *Gazzera* haragosan hagyta a podiumon magyar ellenfelét. Az incidens azután egy barátságos csókkal intéztetett el.

6. *Gazzera* és *Santelli* mérkőzése a közönség igen nagy érdeklődése közt folyt le.

7. *Horváth* Lajos és *Bay* Alajos bajnok kardmérkőzése zárta be az érdekes és magas színvonalon álló vivó-akadémiát.

A jelenvolt közönség az akadémia minden pontját feszített érdeklődéssel nézte végig s egy-egy sikerült „volt“ után zugó tapssal

jutalmazta a küzdőket. Még szebb lett volna, ha oly európai hírvívók, mint br. *Bathmer* Jenő százados és *Italo* Santelli is résztvettek volna az akadémian. Azonban így is teljes elismerés illeti meg *Horváth* Lajos fővárosi vivómestert azon ritka élvezetért, melyet vasárnap este a „Korona“ dísztermében összegyűlt válogatott közönségnek nyújtott.

— **Egy csók története.** Igen sokféle csók van forgalomban, s igen sokféle a jelentés, mely egyik-másik csókhöz fűződik. A csók történelmében nem utolsó az sem, mely a vasárnap megtartott vivó-akadémian jött forgalomba. Megtörtént ugyanis, hogy *Gazzera* olasz mester haragosan a szokásos kézszorítás nélkül hagyta a podiumon magyar ellenfelét. Midőn ezért a fiatal magyar mester *Gazzerrát* kérdőre vonta, egy szép csókot kapott válaszul. Ezen gyöngéd válasza természetesen az ügyet befejezettnek kellett tekinteni, s így egy csók épen elégségesnek bizonyult, hogy az olasz mester művészi reputációja megóvassék. Csak azt az egyet nem lehet tudni, hogy hány ily csókra van szüksége a magyar mesternek, hogy a mai olasz lából kigyógyuljunk.

— **Az ág. h. evang. iskolai és Teörök-féle könyvtár** jövő szombaton, azaz f. hó 16-án az olvasó közönség számára megnyitottik. Nyitva lesz minden szerdán és szombaton délután 2—5 óráig. A tanuló ifjúságnak csak az V-ik gymn. osztálytól felfelé áll rendelkezésére. Az olvasó helyiség az evang. papi lak első emeleti dísztermében lesz, mint eddig.

— **Czipészek szakegyületének** alakuló ünnepélye vasárnap, e hó 12 én folyt le a „Három róza“ szálló dísztermében. Az ünnepély minden tekintetben kitűnően sikerült. Az ünnepélyt *Klobasza* Gyula egyetemi alelnök szép beszéddel nyitotta meg, melyben összetartásra és munkásságra buzdította a tagokat. Ezután *Matuscsák* Tivadar Petőfi „Mért vagyok én ezen a világon?“ című költeményét jó hatással szavalta el. Utána *Szakács* István a „Szamóczás kis lány“ cz. humoreszket adta elő nagy derűtséget keltve a szép számban jelen volt közönség között. Ennek végeztével tánczra perdült az ifjúság és járta egészen hajnal hasadtáig. A mulatság érdekességét nagyban emelte a világpósta, melynél a lapocskákat három szép leány: *Kolin* Erzsike, *Világi* Irma és *Nemes* Zsuzsika árulta. A sikerült multság anyagi tekintetben is szép eredménnyel végződött.

— **Bünpör.** *Szobonya* Bertalan volt kir. aljárásbíró több rendbeli hivatali sikkasztás és közokirathamisítás büntényeiért most tölti egy évi börtönbüntetését a miskolczi kir. ügyészség fogházában. *Szobonya* Bertalan tegnapelőtt újabbán a bírak előtt állott, mert egy miskolczi kereskedő újabbán sikkasztással vádolta. A megtartott végtárgyaláson azonban ártatlansága kiderülvén, mire a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott.

— **A gyilkos vallomása.** *Hatala* János, ki *Baksa* József kávéházi alkalmazottat oly vadállatias kegyetlenséggel meggyilkolta, töredelmesen és részletesen beismerte, hogy *Hatalát* előre megfontolt szándékkal ölte meg. Előbb leitatatta, elcsalta a Sajó partjára, egy alkalmas pillanatban mellére térdelt, kezeit összekötözte, torkát összeszurta s úgy dobta a hullámok közé.

— **Rabló gyilkosság.** *Szöke* András halmaji lakos eladta az utóbbi vásáron tehenét és kapott 30 frtot érte. Hazafelé tartva, az országútról letért egy mellék útra, a hol tudvalevőleg sűrű, bokros hely van. Ebben a bokorban rejtőzött a gyilkos, a ki *Szöke* Andrást 8—10 lépésnyire halántékon lötte. *Szöke* a lövésre azonnal meghalt a mennyiben holttestén és ruháján a dulakodásnak, védekezésnek semmi nyoma. A gyilkos kényelmesen kigombolta a holt ember mellényét s kivette belőle a kék zsebkendőt, melyben a tehen ára be volt kötve, aztán odébb állott. A csendőrség nyomoz, de még eddig eredménytelenül. Azt hiszik, hogy a gyilkos valami vándorlegény lehetett.

— **Elítelt kereskedő.** A miskolci kir. törvényszék büntető tanácsa *V. M.* miskolci divatáru-kereskedőt vétkes bukás miatt *nyolcz napi* fogházra ítélte.

— **Szabók harca.** Egyik szabó befogadta a házába munkára, lakásra és minden egyéb ellátásra a másik szabót és a másik szabó rövidesen csuffá tette örök időkre a hasonlatot, mely a szabó és azon szelid és jámbor állat között fennáll, a mi kecskének nevezetik. *W. A.* szabómester ugyanis a kvártélyosával *V. K.* segéddel a köztük fennforgó pénzügyi műveletek lebonyolítása közben veszedelmes harcra keveredett, mivelhogy őt a nem annyira kecske, mint farkas tulajdonságu *V. K.* holmi „resztlí”-nek nézte és jól akarta vagdalni azon ollóval, a mely a műhelyben a főmunkatársi helyet foglalja el. Ez egy tekintélyes éles és hegyesszerszám, mely a dühös szabósegéd kezében veszedelmes fegyverré lett és a kis mester fölszeletelését a kezénél kezdte meg. Szerencsére, a szabók többnyire könnyűek, mint a szellő és *W. A.*-nak is egy lenge ugrással sikerült a „felszabás” elől elmenekülni. Vértó kezét először is egy dokornak mutatta be, a ki fölvetve a látelétet, azután Berner kapitánynak, végül pedig a büntető bíróság képviselőjének. Így megindult az olló pör a két szabó között.

— **Beszélgetések.** Népszinműirók, akik a bájdalu zenész és Nurvadi és egyéb grófok hangján beszéltek a hősnőiket és a hőseiket, igen tanulságos népeleti párbeszédnek meghallgatása végett a magas Parnassusról sziveskedjenek leszállni — a Berner kapitány szobájába és ott egy délelőttön át hallgatózni: hogy beszél a nép mikor haragszik . . . Nehány soros kised példát a tömérdekből.

Asszondja a panaszkodó Vincze gazda:

— Az életre alkunnak az embernek, oszt ez a szörnyen szép szomszéd csak arra biztatja az tisztelt nejt, hogy élesíjje ki jó az bicskát, mer fejvevés lesz . . . stb. stb.

Szóra szabadul a szörnyen szép szomszéd tisztótt neje és furiaként lecsap:

— Ez a nagyon szemtelen teszi föl a panaszt, kérem, azt hujjánti nekem, hogy megáj te *bakkancsfűző dáma*. No . . . stb.

Mondja amaz:

— Négy embör esküjéve tudom tanusinni, hogy az életemre törnek.

Sívit a szomszédasszony:

— Jaj kérem, mint ahogy a *regénybe eskünnék össze, úgy eskünnék össze ők négyen* stb . . .

Eddig nem szólt az asszony ura, csak mikor élesebbre vágott a párbeszéd, akkor lépett elő a vállas ember és haragosan, de a paraszti ember imponáló flegmájával mondta:

— Nem épen úgy volt, hanem úgy volt, hogy aszontam, lássa édes drága szomszéd, testvérek vagyunk, mert magyarok vagyunk, de úgy megváglak azt az akasztófára . . . stb., hogy az orrod tüvig beleszakad a földbe, oszt, a mi kilátszik, ajis csak azé, hogy minden kutya odamönjön, oszt . . . stb.

De már itt nem ment tovább, mert a kapitány beállította a további beszélgetést.

Irodalom és művészet.

S z i n h á z.

Pénteken, október 8-án, népelőadásul, félhelyárral *Jakab Ödön* 3 felvonásos népszinműve: „Galambodi Sándor” került színre először s valószínűleg utoljára. Compositió nélkül összetákolt rövid férczmunka az egész. Alig van egy alakja vagy egy helyzete, mely más s tegyük hozzá jó népszinműből ne volna ismeretes, de meg a másolást is halványan végezte a szerző, érdektelenek az alakjai, semmitmondó a nyelvezete. A ki egy-két jó népszinművet látott, az ennek az alakjait is mind látta, csak hogy nem ily silány, semmit nem érő formában. A darab meséje röviden ez: Galambodi Sándor (*Egri*)

megfelelkezve arról, hogy odahaza falujában szerető felesége (*Tóth Ilonka*) és boldog otthona van, idegen faluban, a hol mint kutató Ágoston székely gazda (*Mezei*) udvarában dolgozik, szerelmi viszonyt kezd a gazda leányával, a szép Katiczával (*Kendi Boriska*) A kölcsönös, szerelemszötte viszony nem marad gyümölcs nélkül. Galambodi nagy lelki tusát ví magával, de a meggondolatlansága által okozott vétségéből kibontakozni nem képes. Megcsalt feleségének naponként mindinkább sorvadó alakja, bánata növelik kinjait. Borban keres enyhet, vigasztalást s úgy érzi, hogy Katiczát százszorta jobban szereti a feleségénél. De midőn a hú feleség temetését látja, öntudatra ébred s akkor érzi csak igazán, hogy mit vesztett feleségében. Végre is föbe lövi magát. — Valószínű, hogy az egész darab csupán a Galambodi Sándor szerepéért készült, benne van összpontosítva minden, a mi a darabban még jó és élvezhető.

A mi az előadást illeti, az kifogástalanul ment s a szereplők mind jók voltak. Először is *Egri*, ki Galambodi szerepét játszotta, tünt ki hosszú, fárasztó szerepében, melyet hatásosan s különösen a harmadik felvonás duhaj korcsmai jelenetében kitűnően interpretált. Dalait is kitűnően énekelte, csak az volt a hiba, már t. i. a dalokban, hogy egyik sem ér semmit, egyre sem lehet ráfogni, hogy ez magyar nóta, épúgy, mint a darabra, hogy népszinmű. *Tóth Ilonka* bánatos szerepét érzessei, szépen és meghatóan játszotta. Egyike a színtársulat legjobb erőinek. Szép sugártermete, megnyerő alakja, tisztán csengő hangja csak növelte a hatást. Ámbár szerepe csakis a második felvonásban volt s az is alig állott három-négy jelenetből, mindazáltal kitűnt és meglátszott rajta a gondos tanulmányozás. Jellemzése kifogástalan s kár, hogy művészi játékát nem élvezhettük az egész darabon keresztül s így az vigasztal, hogy még számtalanszor gyönyörködhetünk szép előadásában, így pl. *Mariannában*, Echegaray kitűnő drámájában — mely legközelebb színre kerül — ő játszza Marianna szép nyelvezetű, nehéz szerepét. — Méltán sorakozik a szép *Tóth Ilonka* mellé a kis *Kendi Boriska*, ki Katicza szerepét játszotta kedves elevenességgel. Csinos parasztleány volt. Az első felvonásban pajzán jókedvvel, virgoncz leánykához illő módon — a mint a szerep kívánja — trécselt, sürgött-forgott szerelmes Sándora körül. *Németh* (Kádár) szintén ott-hon érezte magát szerepében. Jóízű humorral, igazi jókedvvel adta vén szerelmes szerepét s különösen *Kissnével* (Lina), a részeges cseléddel való szerelmes jelenetei keltettek nagy derűtséget, természetesen *Kissné* is nagyban hozzájárult az ő részeges szerelmességével a sikerhez, komikusan és sokszor hangos kacagás közt keltve feltűnést. *Mezei*, az öreg Ágoston szerepében igen jó alakítást nyújtott, játéka egyszerű, megnyerő s a mi fő: természetes. *Nádasi* (Jóska) és *Kaposi* (Igaz Ádám) kisebb szerepükben szintén jók voltak. — Szóval a szereplők mind kifogástalanul végezték feladatukat s igyekeztek tőlük telhetőleg élvezetessé tenni a sok helyen hézagos és unalmas jeleneteket, melyek valóban mozaikmunkái az emlékező tehetségnek.

Szombaton és vasárnap, október 9 és 10 én *Kövesi Albert*nek, a „Vigéczek” és „Goldstein Számi” népszerű szerzőjének egy újabb s banális frázisok-, sikamlós, durva viczcset-től hemzsegő bohózata: *A diplomás kis asszonyok* ment az előbbihez hasonlóan jó előadásban. A szereplők mind összességében, élvezetesen, kedvvel és mulattatóan játszottak. *Gallyasi Paula*, mint dr. Faragó Margit orvostudor, terminus technikusokkal bővelkedő szerepét sikkesen s mindvégig érdekesen adta elő. Különösen pompás volt a harmadik felvonásban, a midőn Némethel a jövő század emancipált, kifordított és megfordított családi rendszerét mutatja be. Dalait

szép csengő hangon énekelte el s többet meg is kellett ismételnie. *Tóth Ilonka* (dr. Csillag Arabella egyetemi magántanár) festői jelmezében, impozáns megjelenésével, határozott fellépésével s elegáns, rokonszenves játékkal méltán kiérdemelte az elismerést, ugy szintén *Egri* is (Csillag) a papucshős szerepében. *Kendi Boriska* (dr. juris) örökké feltékeny szerelmes szerepét kedvesen, behizelgő hangon játszotta. *Németh* (Lipkai Fridolin) mulatságos szerepében, melyben hol mint beteg, rheumás háziur, hol mint pin-czér, avagy don Juan jelent meg, a darab végéig zajos derűtségben tartotta a publikumot, harmadik felvonásbeli coupletjét pedig ötször is megismételtették vele. Nem kisebb hatást ért el kacagató szerepében *Sarlai*, ki mint oroszlan-szelidítő és madárimitátor izgett-mozgott mindenfelé. Úgyes mozdulatai, beszéde s különösen hangutánzatai nagyon tetszettek. Nyílt színen is sok tapsot kapott. *Szigeti, Mezei, Catri, Nádasi, Nagy* Vilma kisebb szerepükben szintén nagyban előmozdították a sikert, mindannyian élvezetesen játszottak. A kar is feltűnt sikkes jelmezeiben. Az előadás végig emelkedett hangulatban folyt s *Németh*, mint a complicált jelenetrendezésű darab betanítója, külön is dicséretet érdemel.

*

Hétfőn, október 11-én, *Katona* remekműve: „Bánk bán” adatott népelőadásban félárral.

Az előadásról hosszasan írni nem érdemes. Keltettek ugyan hatást *Bánk* is (*Morvai*), *Petur* is (*Egri*), különösen a karzati publikum előtt, de bizony, a ki *Bánk* bánt már az előző színiidényekben látta, az ezen az estén nem valami sokat élvezett. Maga a szereposztás is kifogásolható. Endrét *Németh* helyett inkább *Keménynek*, vagy másnak kellett volna adnia, mert hiába, az mindjárt ellenszenvet szűi, ha egy komikusnak adnak egy ilyen komoly jellegű szerepet, legyen az bármily rövid is. *Gertrudis* szerepe pedig jobban illett volna *Tóth Ilonka* sugár-alakjához. Aztán meg *Morvai* *Bánk* bánja is micsoda alakítás? Ugy látszik, hogy valami új, meglepő, excentrikus formában akarta bemutatni a büszke főúr szerepét, a mi azonban legkevésbé sem sikerült, erőszakolt volt az egész s a jellemzés is annyira alacsony niveauon állott, hogy jobb nem szólni róla. *Egri* *Peturja* eléggé élvezhető volt, kitörései jók voltak, csak ne akadozott volna annyit! A kisebb szereplők inkább megállottak a helyüket, egyedüli hibájuk hogy ihlettség, melegség nélkül játszottak, kivéve *Mezeit*, ki *Tiborc* szerepét úgy alakításra, mint előadás és jellemzés tekintetében megfelelően adta. *Miklósi* *Ilona* *Melindája* inkább szép alakítás volt, mint jó. *Sarlai* *Biberachja* komikusan tünt fel. *Catri* *Ottója* gyenge és sok helyen szintelen. A kiállítás és jelmezek szépek és kifogástalanok voltak.

Clarous.

Féltős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

N y i l t t é r.

Nyilatkozat.

Kedves kötelességemet óhajtom teljesíteni, midőn hírlapok útján is kifejezhetem köszönetemet *Szóke Pál* műasztalos gyárosnak, gyógytáram újjá berendezésénél kitűnő, szép eredménnyel teljesített asztalos-munkáiért s kellemesen érint azon tudat, hogy miskolci asztalos iparunkat oly nivóra emelte, hogy bármely világhírű asztalos-iparaggal vetélkedhetik. Nemkülönb Blau Emil urnak művészi falfestményeiért.

Rácz Jenő, gyógyszerész.

Alólirottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét

a Chr. Weyrauch & Co.-féle gyorsan száradó és szagtalan

BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA

felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlómázoló szer, gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is. Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sötét és világosabb színekben. 1 kilos üveg ára 1 frt 20 kr., 1/2 kilos üveg ára 60 kr.

Főraktára Miskolcz és vidékére:

Weidlich Pál mag- és fűszerkereskedésében a „fekete kutyához”
M. SKOLCZON.

Tisztelettel Chr. Weyrauch & Co.

Üzletátvétel.

Van szerencsém a n.-é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Miskolczon, a Nagy-Hunyad-utczán**, az evangélikus egyház épületében levő, eddig a Simkó Sándor fodrász úr tulajdonát képezett

fodrász-üzletet

átvettem és azt ugyanott tovább folytatom.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy az elődöm iránt tapasztalt szives pártfogást pontos és előzékeny kiszolgálással még fokozottabban kiérdemljem.

Egyuttal bátorkodom megemlíteni, hogy

mindenféle hajmunkákat

csinos kivitelben, jutányos áron elvállalok.

A n.-é. közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Gétzy Gyula,

fodrász.



Ujjonnan érkezett női felöltő-raktár.

Tisztelettel értesitem a n.-é. helybeli és vidéki közönséget, hogy a küszöbön levő őszi és téli évadra

remek ujdonságok

érkeztek raktáromra mindennemű **női kabátok-, gallérok-, szőrme-árúkból** és hasonló cikkekéből és a rendkívüli nagy választéknál fogva képes vagyok a legszerényebb, valamint a legfokozottabb igényeknek is megfelelni, így pl. **egy elegáns női kabát 6 frttól kezdve kapható.**

A n.-é. közönséget tisztelettel meghívom dús készletem megtekintésére és szolid s figyelmes kiszolgálásomról előrs is biztosítom.

Tisztelettel

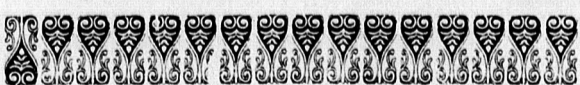
Friedmann Herman

divatáru-kereskedő confectio-raktára

Miskolczon.

☛ a színház-épületben. ☛

☛ **Gyermekfelöltőkben szintén nagy választék.** ☛



Dr. Hőgyes korszakos találmánya Asbest-talpbélés



Nincs bőrkeményítés!
Nincs lábizzadás!
Nincs meghűtés!
Nincs semmiféle lábbaj!

Követeljük az Asbest-talpbélést

cipészeinktől.
Felnőtteknek: 35-46. sz.-ig frt 1.—
Gyermekeknek: 20-34. sz.-ig ft —. 50 csak utánvéf mellett.
Dr. Hőgyes találmányát szabadalom vadi minden országban. — Bővebb felvilágosítást készséggel ad

az „Első magyar asbestáru-gyár”
Budapest, VI., Sziv-utca 18. sz.

Miskolczon kizárólag:

GRÜNWALD EDE urnál kapható.

N.-érd. hölgyközönség!

Van szerencsém tisztelettel tudomásul adni, hogy bécsi bevásárlásomból hazaérkezve, azon kellemes helyzetben vagyok, a közelgő téli időnyre **a legújabb divat szerinti**

női és gyermekkalapokkal

a m. t. hölgyközönség legkényesebb és legmagasabb igényeinek is megfelelni képes vagyok.

A n.-é. közönség b. pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel:

ISTVÁNFFY JOZEFA

divatárusnő.

Kazinczy-utca, a Seper-szállodával szemben.

Viktorin József

elismert legjobb

Meidinger-kályhái

valamint szabadalmazott szabályozó- és töltő-kályhái
9 forinttól fölfelé.

Kaphatók kizárólag a magyarországi vezérképviselőség és főraktárban

Eisler és Vértés

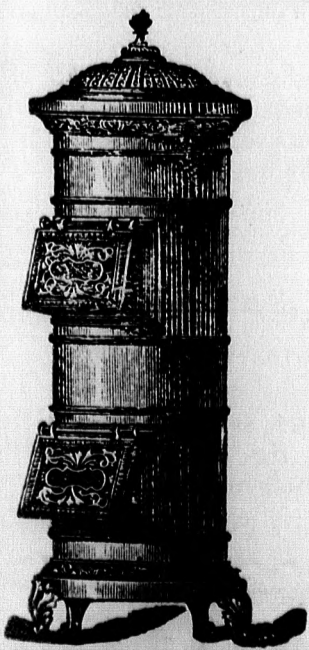
Budapest, Andrassy-út 41. sz.

Árjegyzékek és költségeloirányzatok ingyen és bérmentve.

Felső-sziléziai kitűnő

diókoksztot vagon számra (100 métermázsa)

legolcsóbban szállítunk.



Valódi karlsbadi czipők. Prágai kutyabőr-keztyűk.

Őszi és téli idény!

Őszi és téli idény!

BORSODVÁRMEGYE

LEGNAGYOBBI DIVATÁRUHÁZA

FEHÉR JÓZSEF és LIPÓT
MISKOLCZ.

Fő-utca, özv. Debreczeny Dánielné-féle házban.

Miskolcz város és vidéke közönségének szives tudomására hozzuk, miszerint az őszi és tél idényre bevásárlási utunkból visszaérkezve, sikerült oly olesón és jól bevásárolni, hogy Miskolczon még nem létezett olesó árakban szolgálhatunk; és pedig a legújabb divatu kész férfi-, fiú- és gyermekruhák, felső és téli kabátok, párisi divat szerinti kész női felöltők, gallérok, kör- és eső-köpenyek, valódi perzsia- és szörmegallérok, kész férfi-, női és gyermekczipők, férfi- és fiukalapok, nyakkendők, keztyűk, gallérok, kézelők, esőernyők és minden más e szakmába vágó áruk a legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők, miért is kérjük az igen tisztelt vevőközönséget, hogy szükségletét nálunk beszerezni sziveskedjenek, biztosítva mint eddig is: szolid és pontos kiszolgálatról.

Számos látogatásért esedeznek:

Ü Z L E T E K:

Fehér József és Lipót.

Szolnok,

Kecskemét,

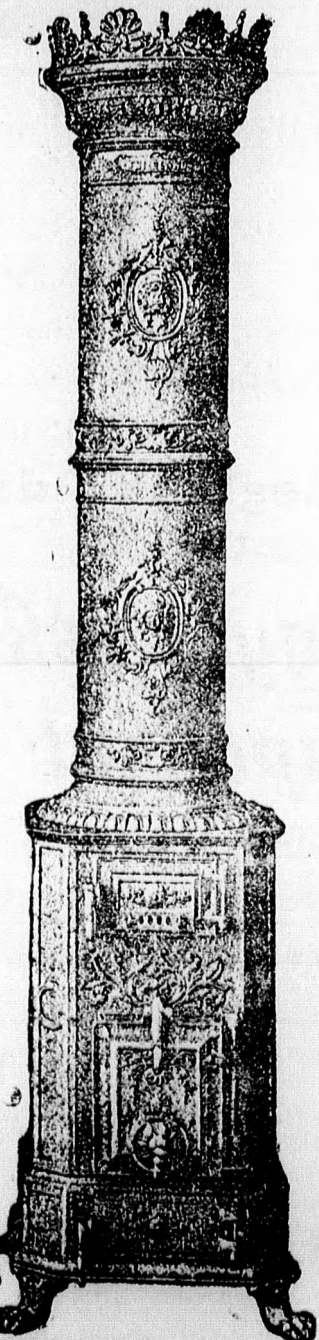
MISKOLCZ,

Kossuth-tér, saját ház.

Jókai-tér.

Széchenyi-utca, özv. Debreczeny Dánielné urnő házában.

Ita J. Henrik cs. és kir. udvari kalapgyáros egyedüli raktára.



Van szerencsém a t. építész és építető urak szives figyelmét felhívni üzletemben kapható nagy választékú valódi

friedlandi öntött vas- és zománczolt tűzálló betétes kályhákra,

melyeknek gondos felállítása **saját felügyeletem alatt történik**, azok jóságáért szavatosságot vállalok.

Ajánlom továbbá **dúsan felszerelt vasraktáramat**, különösen **épületvasalásaimat** a legolcsóbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Pigay Imre,

vaskereskedő

a Forgóhidnál.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmái ellen, u. m.: köszvény, csúsz, rheuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 kor. 40 fil.

Főraktárak Budapesten; Török József ur gyógyszerárában, Király-u. 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárában, Váci-körút 17. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 188. szám, ugyazintén: **Balog József, Baruch Gyula, Rácz Jenő, dr. Szabó Gyula** és **Szabó Béla** uraknál Miskolczon.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.